FARMASIALIITTO

Asia: HE 314/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi lääkelain ja sairausvakuutuslain muuttamisesta

Farmasialiitto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi.

Biologisten lääkkeiden apteekkivaihdon osalta Farmasialiitto katsoo, että ensin tulisi varmistua siitä, että lääkkeen määrääjät toteuttavat velvoitteitaan määrätä lähtökohtaisesti edullisempaa valmistetta. Tämä olisi lääkitysturvallisuuden, sekä potilaiden hoidon onnistumisen ja hoitomyöntyvyyden kannalta paras ratkaisu. Nopealla aikataululla toteutetun apteekkivaihdon ei tulisi olla vaihtoehto tilanteessa, jossa lääkkeen määrääjät eivät ole velvoitteitaan riittävästi toteuttaneet. Vuoden 2023 alusta voimaan tulleessa laissa lääkkeen määrääjän velvoitteet on nostettu asetuksesta lain tasolle ja tämän vaikutusta tulisi seurata ennen laajempaa apteekkivaihdon käyttöönottoa.

Farmasialiitto katsoo, että biologisten lääkkeiden apteekkivaihdolle on edellytyksiä, mutta valmistelun tulisi olla hallitumpaa. Tämän vuoksi olisi perusteltua kuulla keväällä 2022 STM:n toimesta asetetun työryhmän ajatukset työskentelykauden päätteeksi ennen lopullista esitystä ja mahdollisten lakimuutosten voimaan tuloa.

Esityksessä ei mielestämme ole myöskään huomioitu riittävästi potilasnäkökulmaa ja potilasjärjestöjen esille nostamia huolia liittyen hoitoon sitoutumiseen ja hoitomyöntyvyyteen.

Farmasian ammattilaiset ovat lääkehoidon asiantuntijoita, jotka pystyvät osaamisensa puolesta lääkevaihtoon liittyvät velvoitteet hoitamaan, kunhan he saavat tarvittavan lisäkoulutuksen. Biologisten lääkkeiden apteekissa tapahtuvalle lääkevaihdolle ei sen puolesta ole esteitä.

On selvää, että biologisten lääkkeiden vaihdon tapahtuessa apteekissa lääkeneuvontaan menee enemmän aikaa ja farmaseuttisen työn resursseja. Farmaseuttinen henkilökuntaresurssi on viety minimiin jo tällä hetkellä, joten tämän nyt ehdotetun velvoitteen toteutuminen lisää entisestään farmaseuttisen henkilökunnan kuormitusta samaan aikaan, kun apteekkeihin on kohdistettu uusia säästötoimenpiteitä ja velvoitteita.

Esityksen mukaan apteekkivaihdon toteuttamisessa on erityinen merkitys lääkkeen määrääjän, terveydenhuollon ja apteekin henkilökunnan antamalla lääkeneuvonnalla ja toimijoiden välisellä yhteistyöllä ja kommunikaatiolla. Lisäksi edellytetään, että lääkkeen määrääjän tulee olla tarvittaessa yhteistyössä hänen potilaittensa käyttämien apteekkien farmaseuttisen henkilöstön kanssa, ja että tiedonkulun lääkehoitoon osallistuvien tahojen välillä tulee olla nykyistä toimivampaa ja strukturoidumpaa. Ihannemaailmassa tämä kuulostaa erittäin hyvältä tavalta varmistaa turvallinen, tehokas ja taloudellinen lääkehoito. Reaalimaailmassa tiedämme kokemuksesta, että lääkärin ja hoitohenkilökunnan tavoittaminen etenkin nopealla aikataululla on hankalaa, toisinaan jopa aivan

FARMASIALIITTO

mahdotonta. Erilaiset tietojärjestelmät ja apteekkien farmaseuttisen henkilöstön heikot mahdollisuudet päästä potilaan tietoihin eivät myöskään tue onnistunutta yhteistyötä.

Esityksessä todetaan, että biologisten lääkkeiden apteekkivaihto voisi vähäisessä määrin lisätä terveydenhuollon kustannuksia asiakkaiden lisääntyvien kyselyiden ja vastaanottokäyntien sekä apteekkien yhteydenottojen vuoksi. Näemme, että tämän lisäksi on olemassa suuri vaara, että entisestään kuormittunut terveydenhuolto ei kykene näihin kyselyihin ja yhteydenottoihin vastaamaan. Tällöin apteekki ja potilas jäävät yksin kysymystensä kanssa ja pahimmassa tapauksessa lääkehoito viivästyy.

Maija Pirttijärvi
puheenjohtaja
Suomen Farmasialiitto ry